

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. PhD Rácz Zoltán ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Répássy Csaba ügyvéd által képviselt II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola alperes ellen felmentés jogellenességének megállapítása iránt a Miskolci Munkaügyi Bíróságnál 9.M.1750/2004. szám alatt megindított és másodfokon a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 1.Mf.20.904/2006/2. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2007. október 3-án megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 1.Mf.20.904/2006/2. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

I n d o k o l á s :

A felperes módosított keresetében az alperes felmentése hatályon kívül helyezését, és eredeti, tanári munkakörbe való visszahelyezését kérte. Hivatkozása szerint a felmondás indoka nem valós, az alperes a jogszabályok kijátszásával hajtotta végre az Önkormányzat létszámcsökkentésre vonatkozó rendeletét. Álláspontja szerint a munkáltató intézkedése ellentétes a rendeltetésszerű joggyakorlással (Mt. 4. §), illetve az egyenlő bánásmód követelményével (Mt. 5. §). Hivatkozása értelmében a 2003/2004-es évek tantárgyfelosztási javaslatában csak öt osztotta be az alperes a korábban osztályban tanító pedagógusok közül napközis nevelő munkakörbe; a pénzbeli juttatásoknál házastársával együtt hátrány érte; ruházati hozzájárulása során a legalacsonyabb kifizetés történt részére; 2004. évi pedagógusnap alkalmából férje és ő nem kapott jutalmat; a környezetvédelmi csoportba való jelentkezése elutasításra került.

A Miskolci Munkaügyi Bíróság 9.M.1750/2004/20. számú ítéletével az elmaradt munkabér megfizetése iránti kereset vonatkozásában a pert megszüntette, mivel a felperes keresetétől elállt. A bíróság az alperes felmentését hatályon kívül helyezte és a felperes eredeti tanári munkakörébe történő visszahelyezéséről rendelkezett, az alperes perköltség fizetésre kötelezése mellett.

A munkaügyi bíróság ítélete szerint a képviselő-testület 2004. szeptember 1-jétől a pedagógus létszámot négy fővel csökkentette, amely előírásnak az iskola eleget tett. A felperes felmentése tehát formailag jogszerű volt. Ugyanakkor a rendelkezésre álló adatokból kitűnik, hogy a munkáltató a felmentés kiadása előtt számos - több esetben jogerős ítélettel is megállapított - jogellenes intézkedést tett, amellyel megsértette az Mt. 4. §-ában, valamint az Mt. 5. §-ában foglaltakat. Ezért a bíróság - a Kjt. 34. §-a (3) bekezdés a) pontjának alkalmazása mellett - a felperest visszahelyezte eredeti tanári munkakörébe. Az elmaradt munkabér megfizetése iránti kereseti kérelmetől a felperes elállt, ezért az elsőfokú bíróság a Pp. 157. § e) pontja alapján ebben a körben a pert megszüntette.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 1.Mf.20.904/2006/2. számú ítéletével a munkaügyi bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett részét helybenhagyta.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével állapította meg a tényállást, és abból helytálló döntést hozott, ezért ítéletét indokainál fogva helybenhagyta azzal, hogy a felek között folyamatban levő perek jogerősen befejeződtek.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet megváltoztatását, másodlagosan a mindkét fokon eljáró bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és a bíróságok új eljárás lefolytatására utasítását kérte, a felperes perköltség fizetésre kötelezése mellett. Álláspontja szerint a Kjt. 30. §-ának (2) bekezdése értelmében a felmentési okot alátámasztó bizonyítás nem lépheti túl a felmentés indokolásának kereteit. Tekintettel arra, hogy a felperes felmentése a Kjt. 30. § (1) bekezdés b) pontján alapul, így a felmentés indokolásában a fenntartó által elrendelt létszámcsökkentés került megjelölésre, tehát az eljáró bíróságok kizárólag az ezzel kapcsolatos indítványokat vonhatták vizsgálódási körükbe. Az eljáró bíróságok a bizonyítékokat egyoldalúan értékelték, és kizárólag a felperes által indítványozott tanú vallomására alapították megállapításaikat. Ezzel pedig megsértették a Pp. 206. §-ának előírásait.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárásban a Pp. 275. §-ának (1) bekezdésére tekintettel a rendelkezésre álló periratok alapján dönt, nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére, csupán azt vizsgálhatja, hogy a mérlegelés körébe vont adatok során a bíróság kirívóan okszerűtlen, logikátlan következtetésre nem jutott-e (BH 2001/197, BH 2002/29.).

Az adott esetben a jogerős ítélet alapjául szolgáló ítéleti tényállás tekintetében jogszabálysértést megalapozó következtetés nem volt megállapítható, ezért az a felülvizsgálati eljárásban is irányadónak tekintendő.

A Kjt. 2. §-ának (3) bekezdése értelmében a közalkalmazotti jogviszonyok tekintetében is alkalmazandóak az Mt. 4. §-ában és 5. §-ában megfogalmazott követelmények. Az elsőfokú bíróság ítéletében - tartalmilag - az Mt. 5. §-ába ütköző magatartást állapított meg az alperes részéről. A másodfokú bíróság a döntést helybenhagyta. Az Mt. 5. § megsértése miatti perben - a bizonyítási teher megfordításából következően - elégséges, ha a jogsérelemre hivatkozó fél bizonyítja azt a tényt, hogy őt hátrány érte, ezt követően a másik félnek kell igazolnia, hogy az egyenlő bánásmód követelményét megtartotta, ennek sikertelenségét a terhére kell róni. A bíróság az alapos munkáltatói kimentést fogadhatja el a bizonyítékok összességében való értékelése során (BH 2004/255, EBH 2002/792, Pp. 206. §). Az egyenlő bánásmód követelményeinek megsértését jelenti a közvetlen hátrányos megkülönböztetés, a közvetett hátrányos megkülönböztetés, a zaklatás, a jogellenes elkülönítés, a megtorlás, valamint az ezekre adott utasítás (2003. évi CXXV. törvény).

A kifejtettekből következően tehát az alperesnek kellett bizonyítania, hogy a felperessel szemben hozott munkáltatói intézkedésnek valós és okszerű indoka volt, továbbá azt, hogy választásával nem sértette meg a felperes tekintetében az egyenlő bánásmód elvét. Tehát a munkáltató mérlegelési jogkörében hozott döntése (a létszámcsökkentéssel érintett személy kiválasztása) is jogvita tárgyát képezheti.

Jogszabálysértés nélkül fejtette ki az elsőfokú bíróság ítéletében, hogy a felperes felmentése formai szempontból helytálló lenne az Önkormányzat létszámcsökkentést előírányzó rendelete alapján. Ugyanakkor az alperes a felmentés kiadása előtt több alkalommal jogellenes magatartást tanúsított a felperessel szemben (napközis nevelői munkakör; csökkentett összegű ruházati hozzájárulás),

amelyek jogellenességét jogerős ítéletek is megállapították. A bizonyítékok mérlegelésével helytállóan állapították meg a bíróságok, hogy a felperes igazgatója neheztelt a felperesre, ennek lett következménye a jogviszony megszüntetése. E körben az elsőfokú bíróság helytállóan értékelte a 2004. június 21-ei, az alperesnél készült jegyzőkönyvben foglaltakat is (11. sorszám alatt csatolva).

Mindezekre tekintettel az volt megállapítható, hogy a munkáltató a létszámcsökkentés során a felperest valójában megtorlásként választotta ki, ezért intézkedése jogellenes volt.

A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 1.Mf.20.904/2006/2. számú ítéletét hatályában fenntartotta.

A felperes perköltséget nem igényelt, ezért ebben a kérdésben határozni nem kellett (Pp. 78. § (2) bekezdés).

A felülvizsgálati eljárás illetékét a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a értelmében az állam viseli.

Budapest, 2007. október 3.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő